

Södertälje
kommun

Handlingsplan för social hållbarhet

Södertälje kommun 2026–2030

Dokumentinformation

Syfte

Södertälje kommuns Handlingsplan för social hållbarhet syftar till att konkretisera arbetet inom kommunkoncernen för att nå de uppsatta målen i Södertälje kommuns Strategi för social hållbarhet 2025–2030.

Handlingsplanen syftar till att samla kommunkoncernen i gemensamma insatser och kan därigenom fungera som en grund för kommunkoncernens verksamhetsövergripande arbete med social hållbarhet. Kommunkoncernens ordinarie arbete och andra insatser för att nå målen i strategin pågår utöver handlingsplanen.

Genomförande och uppföljning

Handlingsplanen vänder sig i första hand till tjänstepersoner och förtroendevalda i Södertälje kommunkoncern. Handlingsplanen kan även användas för att visa kommunkoncernens ambitioner på området för externa intressenter.

Kommunkoncernen har ett gemensamt ansvar att driva handlingsplanens åtgärder framåt, vilket innebär att alla nämnder och bolag, utifrån kompetens och kärnuppdrag, ansvarar för att åtgärderna genomförs.

Uppföljning av handlingsplanen sker årligen i samband med uppföljning av Strategi för social hållbarhet.

Giltighetstid

Handlingsplan för social hållbarhet gäller till 2030. Handlingsplanen ska aktualitetsprövas senast 2029 och revideras om behov uppstår.

Innehållsförteckning

DOKUMENTINFORMATION	2
Syfte	2
Genomförande och uppföljning	2
Giltighetstid	2
INLEDNING	5
RAMVERK FÖR HANDLINGSPLANENS GENOMFÖRANDE	6
Olika perspektiv i beaktande samtidigt	7
Allt arbete utgår från kunskap	8
Arbetet formas genom utveckling	8
Samverkan och samordning	9
HANDLINGSPLANENS ÅTGÄRDER	10
1. En god start i livet	11
2. Lärande och utveckling i Södertälje	12
3. Ett demokratiskt och jämlikt Södertälje	14
4. En plats för livskvalitet	16
5. Ett välmående Södertälje	18
6. Ett tryggt Södertälje	20
ALLA MÅLOMRÅDEN - EN ÖVERSIKT	22

Handlingsplan för social hållbarhet 2026–2030 (KS 24/550)

Fastställd av kommunstyrelsen 2026-05-13

Giltighet: till och med 2030-12-31

Ansvar för uppföljning och revidering: Kommunstyrelsen

Dokumentansvar: Kommunstyrelsens kontor

Ersätter: Handlingsplan för demokratiutveckling (KS 20/239), Handlingsplan för suicidprevention (KS 17/218) och Handlingsplan Fri från våld 2024–2027 (KS 23/189)

Inledning

Handlingsplan för social hållbarhet utgår från Strategi för social hållbarhet 2025–2030 och konkretiserar hur kommunkoncernen ska arbeta genom samverkansåtgärder för att nå de mål som formulerats i strategin. Strategin omfattar sex målområden och totalt femton mål.

Målområdena utgör en sammanhängande helhet och bör inte betraktas isolerat. Arbetet inom ett målområde kommer i de flesta fall att bidra till positiva effekter inom flera andra målområden.

Inom flertalet målområden bedrivs redan ett omfattande arbete. I vissa fall inom ramen för kommunkoncernens kärnverksamhet, exempelvis förskola och skola, i vissa genom befintlig styrning, exempelvis i boende och närmiljö. I andra fall har kommunen ett utvecklat arbete men behöver stärka arbetet ytterligare, till exempel inom demokrati, suicidprevention och våld i nära relation.

Handlingsplanen inleds med ett ramverk för dess genomförande. Ramverket ger en gemensam grund och tydliggör vilka perspektiv som styr arbetet och hur kommunkoncernen genom kunskap, utveckling och samordning skapar en struktur för att genomföra handlingsplanen. Därefter presenteras handlingsplanens åtgärder inom respektive målområde. För större förståelse om vad respektive målområde och mål innebär hänvisas till Strategi för social hållbarhet 2025–2030. I slutet av handlingsplanen finns en översikt som visar samtliga målområden och mål i strategin.

Ramverk för handlingsplanens genomförande

Arbete med social hållbarhet är komplext och berör många olika samhällsområden, målgrupper och perspektiv. Det handlar om att möta långsiktiga utmaningar som inte kan lösas genom enstaka insatser eller isolerat arbete.

För att lyckas krävs samverkan, en gemensam riktning och ett strukturerat arbetssätt inom hela kommunkoncernen. För att arbeta långsiktigt, samordnat och träffsäkert behövs en tydlig och gemensam syn kring en rad viktiga utgångspunkter. För att förtydliga detta har ett övergripande ramverk tagits fram. Ramverket ger en gemensam grund och tydliggör vilka perspektiv som styr arbetet samt hur kunskap, utveckling och samordning skapar en struktur för att genomföra handlingsplanen.

Olika perspektiv i beaktande samtidigt

I allt arbete med social hållbarhet måste en rad olika perspektiv tas i beaktande. Det är exempelvis barnrätt, funktionsrätt, nationella minoriteters rättigheter, jämställdhet med flera. För att säkerställa dessa perspektiv behöver arbetet med handlingsplanen genomföras utifrån bland annat följande lagstiftningar:

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ger nationella minoriteter särskilda rättigheter och ställer krav på det allmänna att uppfylla dessa. Södertälje kommun ingår i det finska förvaltningsområdet. Det innebär utöver kraven att ge minoriteter möjlighet till inflytande och samråd samt främja barns och ungas delaktighet, även utökade rättigheter för den sverigefinska minoriteten att använda finska i skriftlig och muntlig kontakt med kommunen samt erbjuda barn- och äldreomsorg på finska.

Diskrimineringslagen

Diskrimineringslagen syftar till att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Det finns olika former av diskriminering, så som direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier samt instruktioner att diskriminera.

Barnkonventionen

Barnkonventionen har som mål att alla barn, oavsett bakgrund, behandlas med respekt och får komma till tals. I beslut och åtgärder som rör barn ska barnets bästa alltid beaktas. Staten har ett ansvar för att skydda barnet mot vanvård, utnyttjande och övergrepp. Kommunen har ett ansvar att verka för att barnkonventionen samt dess tilläggsprotokoll förverkligas och ger alla barn och unga de rättigheter som de enligt lag har rätt till.

För att ytterligare stärka perspektiven finns en rad nationella och regionala styrdokument som är viktiga att ta hänsyn till i arbetet med handlingsplanen. Det kan exempelvis handla om styrdokument rörande mänskliga rättigheter, jämställdhet och rasism.

I arbetet är det viktigt att utgå från ett intersektionellt perspektiv. Det innebär att förstå hur olika maktordningar och diskrimineringsgrunder samverkar och påverkar människors livsvillkor. Med ett intersektionellt perspektiv säkerställs att insatser och beslut inte missar komplexiteten i individers erfarenheter och behov. Det bidrar till att skapa mer rättvisa och inkluderande lösningar, där ingen lämnas utanför eller osynliggörs.

Allt arbete utgår från kunskap

Kompetensutveckling – kompetensen i kommunkoncernen höjs löpande, och varje medarbetare ges rätt kunskap och förutsättningar för sitt uppdrag. Detta omfattar bland annat utbildningar och andra kunskapshöjande insatser som möjliggör att rätt stöd kan ges och att utsatthet kan förebyggas.

Omvärlds- och närvärldsspaning – genom att löpande följa utvecklingen både nationellt och lokalt skapas bättre förutsättningar att upptäcka aktuella utmaningar, behov och möjligheter, vilket i sin tur möjliggör mer träffsäkra och meningsfulla insatser.

Evidensbaserat arbete – i arbetet med social hållbarhet är det centralt att utgå från forskning, beprövad erfarenhet och systematisk kunskapsinhämtning. Genom att arbeta evidensbaserat säkerställs att insatser baseras på tillförlitlig grund.

Verksamhetskännedom – god kunskap om varandras uppdrag och verksamheter inom kommunkoncernen eftersträvas för att skapa en starkare grund för samverkan, helhetssyn och ett mer träffsäkert arbete med social hållbarhet.

Arbetet formas genom utveckling

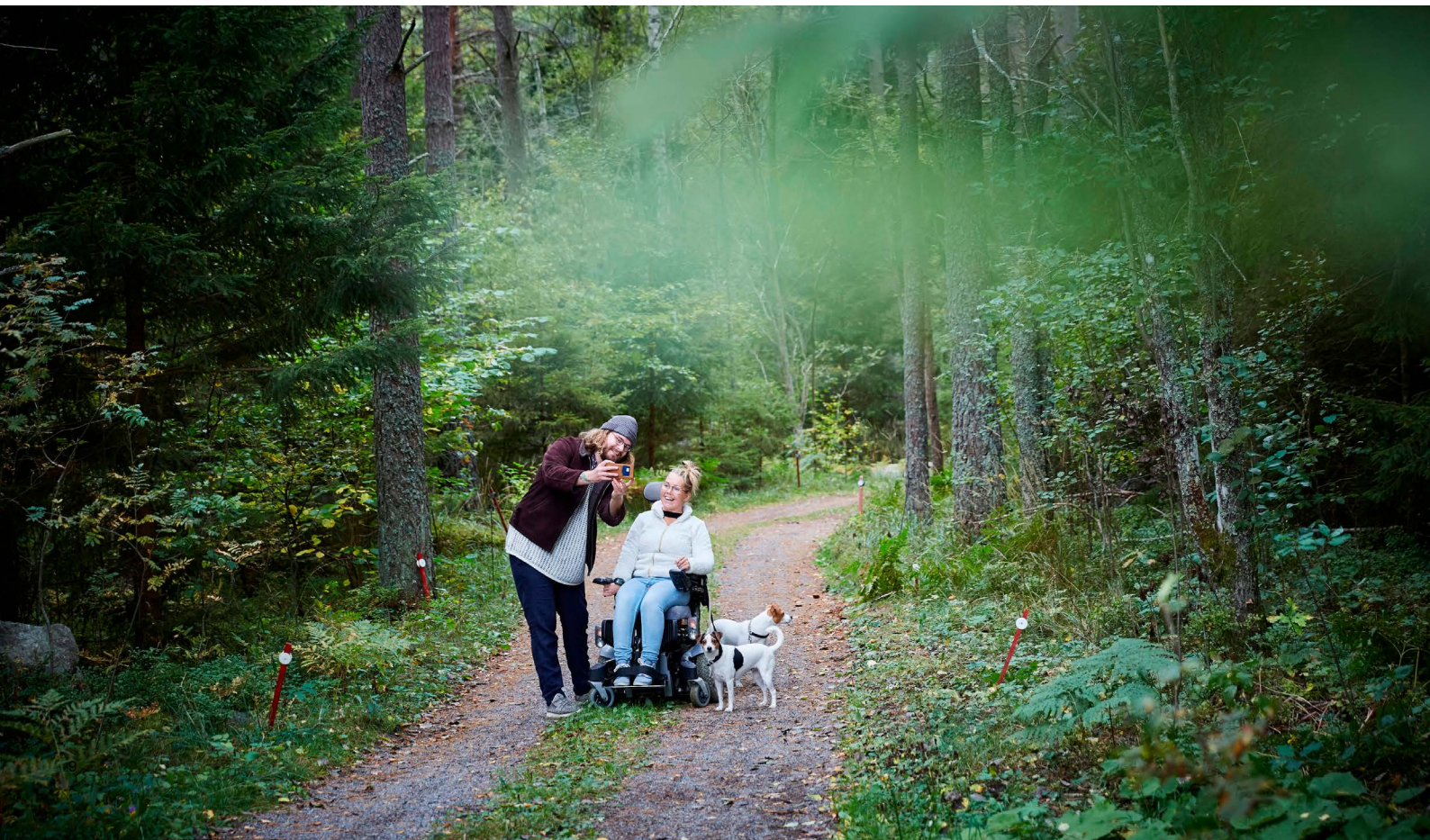
Förnyelse och metodutveckling – utrymme ges för utvecklingsarbete, och initiativ till piloter, nya arbetssätt och innovativa metoder uppmuntras för att möta komplexa utmaningar i strävan mot ett socialt hållbart samhälle.

Samverkan och samordning

Samverkan – genom förstärkt samverkan inom kommunkoncernen skapas förutsättningar för att arbeta långsiktigt och strukturerat kring frågor som rör social hållbarhet. För åtgärder där extern samverkan kan anses ha en positiv påverkan ska kommunen arbeta aktivt för att säkerställa relevanta externa samverkansparter. Civilsamhället är exempel på en sådan viktig part och där är kommunens samverkansöverenskommelse med civilsamhället vägledande.

Samordning – för att säkerställa samverkan inom kommunkoncernen och tillförsäkra att handlingsplanen och dess ambitioner förverkligas kommer ett arbete för att etablera strukturer för samverkan krävas. Genom en tydlig samordning ges möjlighet att samverka strukturerat, följa upp och gemensamt utveckla arbetet inom ramen för handlingsplanen.

Handlingsplanens åtgärder

1. En god start i livet

– barn och unga i Södertälje har bra uppväxtvillkor

Mål A. Varje barn lever i ekonomisk trygghet

Mål B. Varje barn har en trygg och stödjande hemmiljö

Mål C. Varje barn och ungdom har en aktiv fritid

Åtgärder

1. Samordna förebyggande insatser

Skapa ett nära och strukturerat samarbete för att upptäcka riskfaktorer och sätta in förebyggande insatser i ett tidigt skede. Genom tidig upptäckt och förebyggande insatser kan risken för ohälsa, skolfrånvaro och kriminalitet minska.

2. Förbättra tillgången till information och stöd

Skapa en sammanhållen struktur för information och stöd. Utveckla enklare kontaktvägar för att sänka trösklar till stödjande verksamheter. Insatserna ska särskilt nå familjer som står utanför befintliga strukturer och erbjuda lättillgängligt stöd som stärker en trygg föräldraroll.

3. Tillgängliggöra fritidsaktiviteter

Möjliggöra bättre tillgång till fritidsaktiviteter i barns närmiljö. Rikta informationsinsatser till vårdnadshavare, skolor samt barn och unga för att synliggöra tillgängliga aktiviteter och sänka trösklar för deltagande. Insatserna ska ha särskilt fokus på grupper som har sämre förutsättningar att delta i fritidsaktiviteter.

2. Lärande och utveckling i Södertälje

– från förskola till arbetsliv

Mål D. Varje barn har tillgång till förskoleverksamhet av hög kvalitet på lika villkor

Mål E. Varje elev har en trygg och framgångsrik skolgång

Mål F. Varje invånare i arbetsför ålder är i sysselsättning

Åtgärder

1. **Stärka samverkan för barns närvaro och trygghet**

Främja närvaro och stärka skyddsfaktorer genom att arbeta proaktivt för att barn ska känna trygghet, motivation och stöd i sin skolgång. Genom tidiga och samordnade insatser minskar risk för frånvaro, psykisk ohälsa och social utsatthet.

2. **Förbättra samverkan kring lärmiljöer i förskola och skola**

Utveckla förskolors och skolors fysiska miljöer för att skapa trygga, tillgängliga och stimulerande lärmiljöer för alla barn. Detta omfattar byggnader, utemiljöer och friytor och kräver samverkan mellan olika aktörer för att säkerställa kvalitet och inkludering.

3. **Stärka samarbete och samordning kring insatser för arbete och praktik**

Samverka och samordna insatser för att förbättra tillgången till arbets- och praktikplatser. Erbjudna fler och anpassade möjligheter till praktik och jobb och utveckla gemensamma strukturer som bidrar till att fler invånare kommer i sysselsättning och får en väg in i arbetslivet.

4. **Utveckla utbildningsvägar för vuxna**

Arbeta för utökade och flexibla utbildningsmöjligheter genom att skapa utbildningsformer som är anpassade till arbetslivets förändrade krav och behov. Öka kunskapen om arbetsmarknaden och stärk individers valkompetens.

5. **Genomföra insatser för personer med svag arbetsmarknadsförankring**

Kartlägga individuella behov och utforma anpassade stödinsatser som stärker vägar till arbete för individer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna ökar möjligheterna till långsiktig etablering, minskar arbetslösheten och främjar social inkludering.

3. Ett demokratiskt och jämlikt Södertälje – där människors lika värde står i centrum

Mål G. Varje invånare har goda möjligheter till inflytande och till att vara delaktig i samhällets utveckling

Mål H. Varje invånare har förtroende för kommunen och tillit till andra

Mål I. Södertälje är en öppen och inkluderande kommun där varje invånares rättigheter tillgodoses och alla ges likvärdiga möjligheter

Åtgärder

1. Stärka språkstöd för delaktighet

Samordna och förstärka språkstödande insatser för att sänka språkliga och kommunikativa trösklar. Skapa bättre förutsättningar för alla att ta del av samhällsinformation och utöva inflytande. Insatserna ska öka jämlikhet, tillit och möjligheten till aktivt deltagande i samhällslivet.

2. Säkerställa likvärdigt bemötande

Ta fram gemensamma riktlinjer och utbilda personal för att skapa strukturer som garanterar respekt, tydlighet och tillgänglighet i kontakt med kommunen. Säkerställa att bemötandet är likvärdigt i alla verksamheter.

3. Stärka närvaron i lokalsamhället och öka tillgängliga kontaktytor

Samordna resurser och öppna upp befintliga lokaler för olika ändamål för att skapa fler mötesplatser och aktiviteter. Genom att nyttja befintliga lokaler kan tillgängligheten öka, närvaron i lokalsamhället stärkas och delaktigheten främjas.

4. Säkerställa en kommun och arbetsplats fri från diskriminering och kränkningar

Skapa en gemensam struktur för att identifiera, analysera och åtgärda problem rörande diskriminering och kränkningar. Arbeta systematiskt och förebyggande genom kunskap, dialog och tydliga rutiner.

5. Utveckla medborgardialoger och inflytandeformer

Skapa strukturer för medborgardialoger. Det innefattar att utveckla en stödfunktion, en modell för återkommande dialoger samt konkretisera formen för den övergripande styrningen. Pilotprojekt ska genomföras för att testa flera dialogmetoder i olika lokala kontexter. Utveckla olika inflytandeformer som främjar invånarnas möjlighet till delaktighet.

6. Tillgängliggöra och anpassa demokratiinsatser

Arbeta för att alla invånare kan förstå och delta i demokratiska processer. Anpassa information och insatser så att språk, format och kanaler inte blir hinder.

7. Utveckla former för barn och ungas delaktighet

Skapa tydliga, hållbara och inkluderande strukturer som säkerställer barn och ungas rätt till inflytande. Bygga system där barn och unga ges reella möjligheter att påverka beslut och utveckling.

8. Främja långsiktigt demokratiarbete

Skapa strukturer och insatser som gör det enklare för invånare att delta, påverka och känna förtroende för beslutsprocesser. Inkludera valfrämjande arbete och åtgärder som ökar politisk närvaro och representation.

4. En plats för livskvalitet

– goda livsmiljöer att växa i

Mål J. Varje invånare har goda boendeförhållanden

Mål K. Varje invånare lever i en god närmiljö

Åtgärder

1. Utveckla arbetet för rätten till bostad

Förebygga hemlöshet och trångboddhet genom strukturer och insatser som ger tidigt, individanpassat stöd till riskgrupper och stärker ekonomisk och bostadsmässig trygghet för barnfamiljer.

2. Förbättra närmiljöer

Stärka trivseln i allmänna miljöer genom att skapa attraktiva, trygga och inkluderande platser. Genomföra insatser som uppmuntrar boende att engagera sig i utvecklingen av bostadsområden, och ta tillvara samt förstärka befintliga lokala nätverk för ökat ansvarstagande och samarbete. Utforma platser som främjar samvaro, aktivitet och återhämtning, särskilt för invånare med begränsat privat utrymme.

5. Ett välmående Södertälje

– god och jämlik hälsa genom livet

Mål L. Varje invånare har goda förutsättningar för hälsa och välmående

Mål M. Ett Södertälje fritt från skadligt bruk och beroende

Åtgärder

1. Främja hälsosamma levnadsvanor

Sprida kunskap om och uppmuntra hälsosamma levnadsvanor genom anpassade informationsinsatser och samarbete med lokala aktörer. Säkerställa att alla medborgare har god tillgång till stimulerande miljöer för fysisk aktivitet. Insatserna bidrar till förbättrad folkhälsa, minskad risk för livsstilsrelaterade sjukdomar och ökad social gemenskap.

2. Stärka psykisk hälsa hos barn och unga

Utveckla miljöer där barn och unga känner sig delaktiga, trygga och stöttade, och som främjar psykisk hälsa. Tidiga insatser är avgörande för att förebygga psykisk ohälsa och stärka välbefinnandet.

3. Förstärka samverkan kring barn och unga inom ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel)

Samordna arbetet inom ANDTS för att förebygga riskbeteenden hos barn och unga. Ett strukturerat samarbete gör det lättare att följa upp insatser, främja hälsa och trygghet och stärka det förebyggande arbetet.

4. Genomföra informationsinsatser kring riskbruk inom ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel)

Säkerställa systematisk och lättillgänglig information om riskbruk inom ANDTS. Genomför generella informationsinsatser för att öka kunskapen om riskbruk och om vilka stödinsatser som finns.

5. Främja tidig upptäckt av psykisk ohälsa och risk för suicid

Utveckla arbetet med tidig upptäckt av psykisk ohälsa och risk för suicid genom strukturerade arbetssätt och gemensamma bedömningsstöd. Enhetliga metoder och samordnade rutiner skapar förutsättningar för snabbare identifiering och anpassade insatser.

6. Sprida kunskap om psykisk hälsa och suicidprevention

Säkerställa systematisk och lättillgänglig information om psykisk hälsa och suicidprevention. Informationen ska öka kunskapen om tidiga tecken, riskfaktorer och tillgängliga stödresurser för både individer och närstående. Detta bidrar till ökad medvetenhet och fler möjligheter till tidig hjälp, vilket i sin tur kan förebygga psykisk ohälsa och suicid.

7. Utveckla stöd till anhöriga

Erbjuda långsiktigt och strukturerat stöd till personer som står nära någon med psykisk ohälsa, samt till dem som förlorat en närstående genom suicid. Stödet ska vara tillgängligt, flexibelt och anpassat efter individuella behov.

8. Förebygga risker i offentliga miljöer

Säkerställa att offentliga inom- och utomhusmiljöer planeras, utformas och underhålls med hänsyn till riskreducerande faktorer kopplade till psykisk ohälsa och suicid.

6. Ett tryggt Södertälje

– fritt från våld

Mål N. Varje invånare har en trygg boende- och närmiljö

Mål O. Varje invånare lever fritt från våld och hot om våld

Åtgärder

1. Aktivera offentliga miljöer och skapa trygga mötesplatser

Utforma offentliga miljöer som är levande, inkluderande och trygga.

Skapa platser som uppmuntrar till social interaktion, kultur, fritidsaktiviteter och spontana möten.

2. Stärka tryggheten i digitala miljöer

Ge invånare kunskap och verktyg för att agera säkert i digitala miljöer.

Värna särskilt om barn och ungas trygghet genom riktade insatser och utbildning.

3. Bygga långsiktig samverkan för våldsprevention

Arbeta förebyggande mot våld i nära relationer genom att etablera strukturer för tidiga insatser, gemensam kunskap och samordnade åtgärder.

4. Samverka för ett likvärdigt bemötande

Skapa tydliga rutiner och arbetssätt som säkerställer metoder för att upptäcka våld i nära relation, agera likvärdigt och hänvisa till rätt stödinstans. Bygga en struktur där ingen individ faller mellan stolarna och insatser är samordnade och effektiva.

5. Säkerställa information om stödinsatser

Etablera en tydlig och hållbar struktur för hur information om våld i nära relation, riskfaktorer och stödinsatser sprids. Tillgängliggöra informationen för våldsutsatta, våldsutövare och alla aktörer inom kommunen.

6. Utveckla samverkan för stödinsatser

Samordna och anpassa stödinsatser. Säkerställa stöd till både den som utsätts och den som utövar våld.

Alla målområden – en översikt

1. En god start i livet

– barn och unga i Södertälje har bra uppväxtvillkor

Mål:

- A. Varje barn lever i ekonomisk trygghet
- B. Varje barn har en trygg och stödjande hemmiljö
- C. Varje barn och ungdom har en aktiv fritid

2. Lärande och utveckling i Södertälje

– från förskola till arbetsliv

Mål:

- D. Varje barn har tillgång till förskoleverksamhet av hög kvalitet på lika villkor
- E. Varje elev har en trygg och framgångsrik skolgång
- F. Varje invånare i arbetsför ålder är i sysselsättning

3. Ett demokratiskt och jämlikt Södertälje

– där människors lika värde står i centrum

Mål:

- G. Varje invånare har goda möjligheter till inflytande och till att vara delaktig i samhällets utveckling
- H. Varje invånare har förtroende för kommunen och tillit till andra
- I. Södertälje är en öppen och inkluderande kommun där varje invånares rättigheter tillgodoses och alla ges likvärdiga möjligheter

4. En plats för livskvalitet – goda livsmiljöer att växa i

Mål:

- J. Varje invånare har goda boendeförhållanden
- K. Varje invånare lever i en god närmiljö

5. Ett välmående Södertälje – god och jämlik hälsa genom livet

Mål:

- L. Varje invånare har goda förutsättningar för hälsa och välmående
- M. Ett Södertälje fritt från skadligt bruk och beroende

6. Ett tryggt Södertälje – fritt från våld

Mål:

- N. Varje invånare har en trygg boende- och närmiljö
- O. Varje invånare lever fritt från våld och hot om våld

**Södertälje
kommun**

Besök: Stadshuset, Nyköpingsvägen 26, Södertälje

Tel: 08-523 010 00 (Kontaktcenter)

E-post: info@sodertalje.se

www.sodertalje.se